

УДК 631.563.9:635.21

ПІДБІР БУЛЬ КАРТОПЛІ РІЗНИХ СОРТІВ ДО ТРИВАЛОГО ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКИ

ВАСЯНОВИЧ О.П., магістр 2 року навчання

Науковий керівник: **ЗАВАДСЬКА О. В.**, кандидат с.-г. наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Картопля (*Solanum tuberosum* L.) – одна з найбільш поширених сільськогосподарських культур в світі. За популярністю вона посідає четверте місце в світі після пшениці, рису та кукурудзи. Важливою проблемою в картоплярстві є зберігання врожаю. Адже часто період зберігання бульб картоплі значно перевищує період вирощування. Вже через 7-8 місяців картопля починає втрачати поживні якості, в квітні-травні в'яне та проростає.

Мета дослідження полягала у підборі бульб картоплі п'яти сортів, вирощеної в зоні Лісостепу, для тривалого зберігання та переробки.

Необхідні аналізи й сушіння бульб були проведені в науковій лабораторії кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика за загальноприйнятими методиками. Як контроль було вибрано сорт Беллароза який був внесений до Реєстру сортів рослин у 2003 р. та поширений у виробництві в зоні Лісостепу.

Найвищою урожайністю в роки проведення досліджень характеризувалися бульби сортів Слов'янка та Беллароза – 38 та 35 т/га відповідно. Найбільше балів під час дегустації отримали свіжі бульби сорту Слов'янка – сума балів 27 з максимально можливих 30.

За вмістом сухої речовини та крохмалю бульби досліджуваних сортів, відносилися до групи із середнім їх вмістом і за період вегетації нагромаджували 19,4-23 % сухої речовини та 14,0-16,2 % крохмалю. Найбільшу кількість сухої речовини і крохмалю містили бульби сорту Прада – 23,0 та 16,2 % відповідно. В результаті проведеного кореляційного аналізу встановили сильну пряму залежність між цими показниками – $r = 0,97$, що підтверджує дані інших дослідників.

Середні втрати маси бульб за вісім місяців зберігання в умовах заглибленого стаціонарного сховища без штучного охолодження становлять – 11,3 %, найменші втрата маси спостерігали у зразках бульб сорту Слов'янка – 8,9 %. На кінець зберігання (через вісім місяців) бульби досліджуваних сортів мали досить високу лежкість – вихід товарної продукції становив 86,6-91,1 %. Найпридатнішими для тривалого зберігання в умовах заглибленого стаціонарного сховища без штучного охолодження були бульби сорту Слов'янка – вихід товарних бульб через 8 місяців зберігання становив 91,1 %.

За комплексом технологічних показників, найпридатнішими для конвективного сушіння були бульби картоплі сортів Слов'янка та Прада. При використанні їх для сушіння сортів кількість відходів становитиме 18-19 %, вихід готової продукції буде в межах 21,0-24,4 %, а для отримання 1 кг сухої продукції потрібно буде затратити 4,1-4,4 кг свіжих бульб або 3,0-3,2 кг – підготовлених до переробки.